

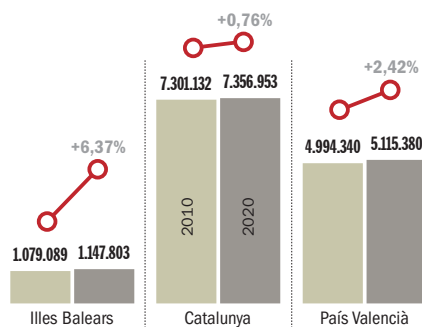
Desequilibri demogràfic

La població dels Països Catalans encara creixerà la dècada vinent. Però molt poc, molt menys que els darreres deu anys. En conjunt, la nostra demografia només mostrarà un comportament lleugerament a l'alça i per sota de la mitjana estatal. Tanmateix, si s'observa el cas concret de cada territori es veu que, així com les Illes Balears continuaran creixent molt més per sobre de la mitjana i que el País Valencià no creixerà tant però encara perceptiblement, al Principat de Catalunya s'arribarà pràcticament a un estancament. Si més no, així ho preveu la darrera projecció de l'evolució de la població feta per l'institut d'estadística espanyol (INE). Val a dir, però, que projeccions anteriors fetes per aquest institut s'han equivocat i la realitat ha mostrat un creixement més intens. Sobre això, recordem que Pere Salvà –expert en demografia i catedràtic de geografia humana de la Universitat de les Illes Balears (UIB)– sempre diu que “aquestes projeccions solen ser vàlides per al conjunt de l'estat, però quan baixen al detall ja no ho són tant”. D'una altra banda, s'ha de precisar que l'INE no avalua con un conjunt la població dels Països Catalans. El fet que l'institut estadístic consideri fragmentada aquesta variable pot fer alterar, per la raó adduïda per Salvà, la projecció amb relació al resultat que se n'obtidria si es consideràs com un conjunt.

Països Catalans. Si ens fiam de la projecció de l'INE, la població dels nostres tres territoris, en conjunt, augmentarà relativament poc. En total hi haurà 245.575 persones més. Al cens del 2010 la població conjunta dels Països Catalans és de 13.374.561 persones i la projecció per al 2020 en preveu un total de 13.620.136. Per tant, el creixement relatiu serà d'un 1,83%. La mitjana estatal d'augment serà del 2,2%. Per primera vegada en molt de temps, doncs, la població dels Països Catalans no creixerà més que la de l'estat espanyol.

La població del País Valencià i, sobretot, de les Illes continuarà creixent durant la pròxima dècada. En canvi, la de Catalunya s'estancarà.

Projecció de població

Font: Instituto Nacional de Estadística (INE)

El pes de Catalunya determina aquest nou comportament, atès que la previsió de l'INE deixa la demografia catalana pràcticament estancada durant els deu anys vinents, amb un augment tan sols del 0,76%. Com que representa el 54% del total demogràfic dels Països Catalans, aquesta estancament compensa el creixement que es produeix als altres dos territoris i fa que el resultat global sigui només un petit ascens. El nombre de nous habitants al Principat serà el menor de tots tres territoris: només 55.821. I, amb relació a la mitjana estatal (2,2%), serà molt inferior (0,6%).

El País Valencià mostrarà durant el decenni vinent una tendència demogràfica a l'alça, i arribarà a sumar 121.040 nous ciutadans residents. És una progressió superior a la mitjana estatal, perquè arribarà a un 2,42%. El cas de les illes Balears és, com sempre que apareixen dades relatives a l'evolució

JORDI PLAY

de la població, l'excepció. L'arxipèlag arribarà a prop d'1,5 milions de persones (l'INE rectifica lleugerament a la baixa la darrera projecció que havia fet), amb un creixement percentual del 6,37%. Gairebé tres vegades i mitja el creixement de la mitjana de la població dels Països Catalans i tres vegades més que el de l'estat espanyol.

L'evolució demogràfica catalana prevista s'avé amb el comportament d'unes altres comunitats autònomes que igualment s'estancaran o perdran una mica de població: el País Basc, -1,99%; la Rioja, -1,26%; Extremadura, +0,3%; i Galícia, -1,62%. El País Valencià s'alinearà amb una altra que en guanyarà moderadament: Cantàbria, +3,2%. En canvi, les illes Balears encapçalaran –juntament amb Castella la Manxa (+6,42%)– el grup de les que creixen més: Navarra, +5,46%; Múrcia, +5,99%; i Madrid, +5,42%.

Illes Balears. Durant la darrera dècada, la població balear ha crescut de més d'un 30%. De manera que si els deu anys vinents creixés només d'un 6,37% podria semblar poca cosa. Tanmateix, tenint en compte l'allau demogràfica que ha sofert continuadament aquests darrers anys, el creixement previst no és cap bàlsam. De fet, suscita seriosos interrogants sobre la resposta institucional a l'evidència que la immigració no se'n torna, ni tan sols en anys de crisi econòmica, sinó que fins i tot continua creixent. De prop de 69.000 nous residents prevists, més de 44.000 seran fruit de la immigració. En aquests moments, les Illes ja tenen el 50% de la població resident que no hi ha nascut. Actualment, la immigració estrangera arriba a 203.379 efectius, segons dades oficials del Ministeri de Treball i Immigració espanyol. Això voldria

dir que un 18,8% dels residents són nascuts fora de l'estat espanyol. Algunes altres fonts fan pujar la xifra fins al 20%. Naturalment, aquests són els immigrants estrangers als quals s'ha d'afegir els qui provenen d'Espanya. Tot i que per a la majoria de mitjans de comunicació i, sobretot, per a la classe política, aquests ciutadans no solen ser qualificats d'immigrants, ho són. El pes que tenen a les Balears explica que, sumats als immigrants estrangers, el total de no nascuts al territori illenc ja sigui la meitat del més d'un milió d'habitants inscrits oficialment.

L'evolució demogràfica prevista a les Balears implica que les institucions públiques hauran de fer front, almenys, a tres realitats durant els anys vinents. Primera, que la piràmide de població –malgrat les noves aportacions– tendeix a eixamplar-se per la part superior, és a

dir, que hi haurà cada vegada més gent en edat de jubilar-se: enguany els més grans de 64 anys no arriben a representar ni el 20% de la població total; d'aquí a deu anys seran gairebé el 25%. Segona, entre aquestes persones la taxa de dependència continuarà creixent. I tercera, que el nombre de llocs de feina que s'hauran de crear serà cada vegada més alt per a poder reduir la desocupació significativament. Dit d'una altra manera, els deu anys vinents, les Illes hauran d'oferir molts més dels 500.000 llocs de feina que, enrasats, s'arribaren a tenir durant els anys del gran creixement econòmic. Segons els càlculs de l'expert Pere Salvà, hauran de ser d'uns 700.000. Si no és així, un alt índex de desocupació estructural –i no merament estacional– serà una amarga part de la quotidianitat.

Miquel Payeras